

Gospodarka leśna w tatrzańskich lasach – Wspólnota Leśna 8 Uprawnionych Wsi

Informacje ogólne

- **1819 r.** - powstanie Wspólnoty Leśnej
- Właścicielami lasów są mieszkańcy 8-miu podhalańskich wsi: **Ciche, Czarny Dunajec, Chochołów, Dzianisz, Witów, Wróblówka, Podczerwone, Koniówka**
- Położenie: **VIII kraina Karpacka, dzielnica 9 Tatry (2239 ha), dzielnica 8 Podhale (844 ha)**
- **Strefa ochrony krajobrazowej** – lasy w granicach TPN (Dol. Chochołowska, Dol. Lejowa)
- **Lasy ochronne** – poza granicami TPN (rejon Magury Witowskiej)

Zabytkowe drewniane chałupy w Chochołowie zbudowane zostały ze „smreków” i „jedli” z tatrzańskich lasów Wspólnoty Leśnej (fot. www.czarny-dunajec.pl)

Administracja

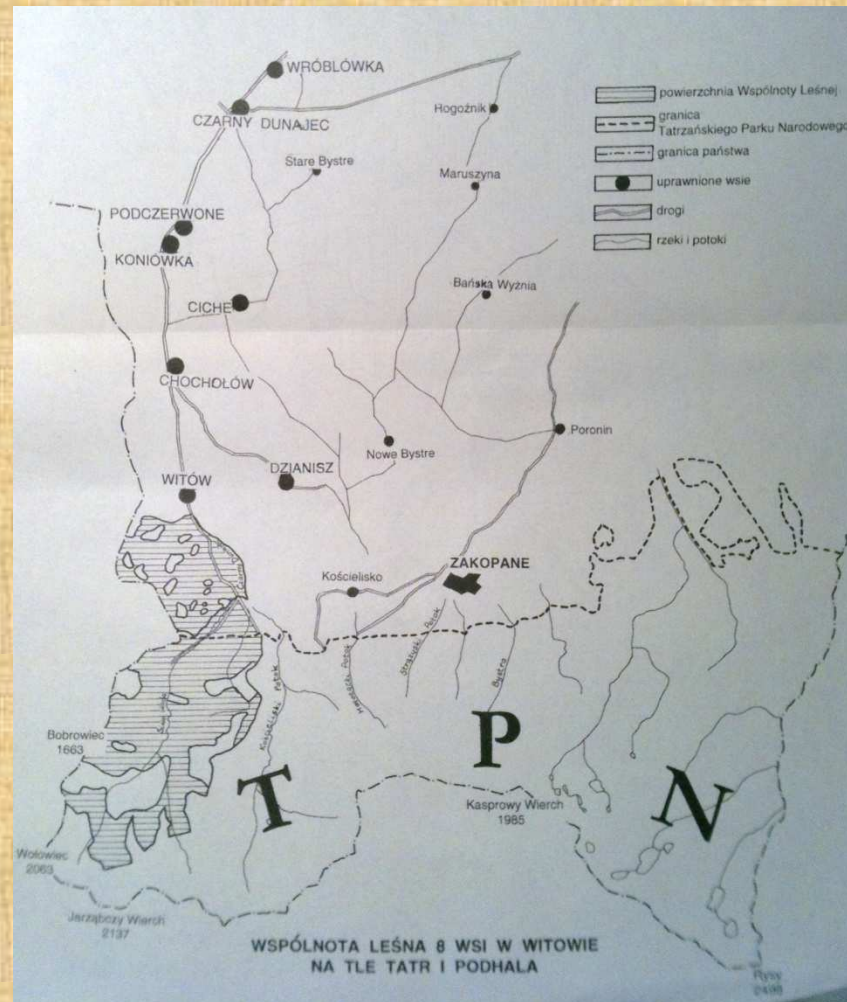
- **1885 r.** – pierwszy plan urządzeniowy (nadleśniczy dóbr zakopiańskich Finger),
- Wspólnota prowadzi gosp. Leśną na podstawie uproszczonego planu urządzeniowego lasu zatwierdzanego przez wojewodę na okres 10 lat.
- Wspólnota zatrudnia 11 osób jako własną administrację: **biuro** – gł. księgowy, kasjer; **gosp. leśna** – nadleśniczy, 2x leśniczy, 6x gajowy
- **Dol. Chochołowska** – 2 leśnictwa (1500 ha i 1600 ha), podzielone na 6 obwodów (ok. 500 ha)

Siedziba Wspólnoty Leśnej 8 Uprawnionych Wsi w Witowie (fot. www.wikipedia.pl)

Administracja

- Nadzór nad lasami znajdującymi się w granicach TPN sprawuje **Dyrektor Parku**, zaś poza granicami **Nadleśniczy Nadleśnictwa Nowy Targ** – jest to nadzór formalny, gdyż uznają oni w pełni gosp. leśną prowadzoną przez Wspólnotę w oparciu o plan urządzeniowy

Obszar Wspólnoty Leśnej wraz uprawnionymi miejscowościami (Adamczyk i in. 1995)

Gospodarka Leśna

- **6 typów siedliskowych lasu: LMG** (46,6%/36,7%TPN), **BWG** (33,2%/46,0%), **BMG** (13,8%/17.0%), **BG** (5,1%/0,9%), **BbG** (1,2%), **OLG** (0,1%)
- Dominującym gatunkiem jest **świerk** (91%), następnie **jodła** (6%), **buk**, **modrzew**, **jawor** (3%), ponadto na siedliska BWG przenika **kosodrzewina** (ok. 25 ha), a na wapiennych skałkach w Dol. Chochołowskiej można spotkać **reliktywne sośniny**
- Na siedlisku LMG prowadzi się obecnie **przebudowę** d-stanów świerkowych, mającą na celu zwiększeniu udziału w tych lasach jodły i buka (regiel dolny)
- Wiek rębności dla **świerka: 140 lat** (regiel górny), **120 lat** (regiel dolny), **jodła: 140 lat**

Reliktowe lasy sosnowe *Vario-Pinetum* w Wielkich Koryciskach (fot. A. Zięba)

Gospodarka Leśna

- **7000 m³** - cięcia planowane w granicach TPN, **4200 m³** - poza TPN, łącznie: **11200 m³** rocznie (wg plan urządzania lasu 2003-2013)
- Wspólnota w ostatnich latach prawie w całości bazuje na pozyskaniu i uprzątnięciu **użytków przygodnych (tj. ok. 90%)** powodowanych gł. przez: wiatr, lawiny i okiść śnieżną
- W ostatnich 3-latach obserwuje się znaczne osłabienie d-stanów świerkowych, gł. na siedliskach BWG, BG, BMG związane z wzmożoną aktywnością i liczebnością **kornika drukarza**

Tor lawiny spadającej z południowych zboczy Bobrowca do Bobrowieckiego Żlebu (fot. Sekcja Ekologii Lasu KNL UR w Krakowie)

Gospodarka Leśna

- **Zbiór nasion, wyłuszczenie i gosp. szkółkarską** Wspólnota prowadzi we własnym zakresie
- **4 szkółki leśne** (łączna pow. manipulacyjna 1,26 ha, produkcyjna 1,11 ha, 0,41 ha – pozostawione na zimę w ugorze)
- Przeciętna produkcja z **1 ar – 5000 sadzonek** (gł. św, jd, bk, md)
- Wyprodukowany na szkółkach materiał sadzeniowy w całości pokrywa wew. zapotrzebowanie Wspólnoty, za wyjątkiem buka – współpraca z Nadl. Nowy Targ, po części pozyskanie spod okapu, odnowienie naturalne buka

Naturalne odnowienie lasu w Dol. Chochotowskiej, w tle wiekowe jodły (fot. Sekcja Ekologii Lasu KNL UR w Krakowie)

Gospodarka Leśna

- Zapas sadzonek w szkółkach wynosi **433 000 szt.**
- Odnowienie lasu wykonano na pow. **19 ha**
- Wyszczepiono **85 000 szt.** sadzonek (św 63 700, jd 7000, bk 8450, md 6400)
- **Zabiegi pielęgnacyjne:** pielęgnacja gleby – 53,32 ha, pielęgnacja młodnika (CP) – 82,14 ha
- **Ochrona lasu:** zabezpieczanie sadzonek jd i bk przed zgryzaniem przez zwierzynę (67,49 ha), pułapki skrzyniowe i rurowe do odłowu kornika drukarza (54 szt.), odnowienie kopców granicznych (390 szt.), przecięcie linii granicznych na odcinku 4100 m

Widok z Polany Molkówki na lasy Wspólnoty Leśnej na Magurze Witowskiej (fot. K. Oprowski)

Ochrona przyrody

- Na terenie Wspólnoty Leśnej zachowały się fragmenty cennych **drzewostanów świerkowych (Hotarz), jodłowych (Furkaska na wys. ok. 1400 m n.p.m.),** a także **reliktowe laski sosnowe *Vario-Pinetum*** na wapiennych skałkach **Siwiańskich Turni, Wielkich i Małych Korycisk**
- Obszar Wspólnoty to również miejsce występowania wielu rzadkich gat. roślin tj.: **lilia złotogłów, dębik ośmiopłatkowy (relikt glacialny), mącznica lekarska, sasanka słowacka (endemit zachodniokarpacki, znana z Polski tylko z Dol. Chochołowskiej), ostróżka tatrzańska (relikt trzeciorzędowy), powojnik alpejski, jarzęb mączny, itd.**

Sasanka słowacka (*Pulsatilla slavnica*) endemit zachodniokarpacki, występujący w Polsce tylko w Dol. Chochołowskiej (fot. A. Zięba)

Ochrona przyrody

- U stóp Tatr (**Molkówka, Polana Biały Potok**) zachowały się również kompleksy cennych **torfowisk niskich i pośrednich** z takimi gatunkami roślin jak m.in.: **tłustosz pospolity, rosiczka okrągłolistna i pośrednia, liczne gatunki storczyków**
- Dol. Chochołowska to również miejsce bytowania rzadkich w skali kraju zwierząt tj.: **niedźwiedź brunatny, wilk, ryś, kozica tatrzańska, świstak tatrzański, bocian czarny, orzeł przedni, głuszec**, itd.

Dol. Chochołowska stanowi miejsce schronienia m. in. dla niedźwiedzia brunatnego (*Ursus arctos*) (fot. F. Zięba)

Turystka

- **26 km** szlaków turystycznych
- W porozumieniu z **Ministerstwem Środowiska i TPN, Wspólnota przejęła obsługę ruchu turystycznego w Dol. Chochołowskiej i Dol. Lejowej**
- **Dochody** uzyskane z **biletów** za wstęp, w całości są przeznaczane na **remonty szlaków turystycznych, kładek, mostów, dróg, itp., oraz realizację zadań z zakresu ochrony przyrody**
- Drogą przez Dol. Chochołowską przebiega **trasa przewozów konnych, ścieżka rowerowa, kolejka turystyczna**
- **Administracja Wspólnoty i służby TPN** starają się zapewnić **prawidłowy i harmonijny rozwój tych terenów**, a także właściwe wykorzystanie **walorów przyrodniczych i doznań estetycznych tego malowniczego zakątka Polski**

Dziękuję za uwagę

